

חוק כבישי אגרה (מנהרות הכרמל), התשנ"ה-1995*

הגדרות

1. בחוק זה -

"אגרה" - תשלום לפי חוק זה עבור נסיעת רכב בכביש אגרה;

"דרך" - תוואי למעבר רכב, הולכי רגל או בעלי חיים, לרבות מסילת ברזל, מחלף, גשר, מנהרה, אי תנועה, תעלה, חפיר ומעברי מים בצד הדרך או מתחת להן, ולרבות מיתקנים שבתוואי הדרך: קיר תומך, קיר או סוללה למניעת רעש, אבן שפה, גדר, מחסום, מעקה, עמוד תאורה, רמזור, תחנה לאיסוף ולהורדת נוסעים, תחנת המתנה לרכב, ספסלי ישיבה, מיתקן לגביית אגרה, מכנה מנהלה, מיתקן למניעת מפגעים סביבתיים, מיתקן לאיסוף אשפה, עמדת קריאה לעזרה, תמרור וכן כל מתקן אחר, הדרוש לתפעול תקין של הדרך;

"כביש" - חלק הדרך המיועד לנסיעת רכב;

"כביש אגרה" - כביש שלגביו נחתם חוזה זכיון לפי חוק זה, שיתיר לבעל הזכיון לגבות אגרה ממי שמבקש לנסוע ברכב בכביש;

"כביש מנהרות הכרמל" - הכבישים שייסללו במיזם מנהרות הכרמל בתחום שיפוט עיריית חיפה, כפי שהוגדרו וסומנו בתכנית מיתאר, לאחר שתאושר כדין על ידי הרשויות המוסמכות, וכפי שתהיה בתוקף מעת לעת;

"חוזה זכיון" - חוזה בין הממשלה בשם המדינה לבין בעל זכיון לפי סעיף 4;

"רכב" - כמשמעותו בפקודת התעבורה¹.

2. כבישי מנהרות הכרמל יהיו כבישי אגרה, מיום שנחתם לגביהם חוזה זכיון לפי הוראות חוק זה.

קביעת כביש אגרה

3. (א) בעל הזכיון יהיה חברה הרשומה בישראל, אשר נבחרה מבין המציעים שנמצאו מתאימים במכרז פומבי (להלן - המציעים); שרי התחבורה, האוצר והבינוי והשיכון, באישור הממשלה, יקבעו את מסמכי המכרז שיימסרו למציעים.

בחירת בעל זכיון

(ב) התקופה המרבית של חוזה הזכיון לפי חוק זה וכן סכום האגרה המרבי או הנוסחה לחישוב סכום האגרה המרבי והדרך לעירכונם, לפי הענין, כפי שייכללו במסמכי המכרז האמורים בסעיף קטן (א), טעונים אישור ועדת הכלכלה של הכנסת.

4. חוזה הזכיון יקבע את זכותו של בעל הזכיון לגבות ולקבל אגרה ויכלול את חובותיו וזכויותיו של בעל הזכיון לענין כבישי מנהרות הכרמל והדרך שבה הם עוברים, לרבות את אלה -

חוזה הזכיון

(1) תכנונם, בנייתם ובכלל זה שיקום נופי, אחזקתם, הפעלתם ושיפורם;

(2) מניעת מפגעים סביבתיים ובטיחותיים;

(3) חובת ביטוח מתאים, לרבות לצד ג';

(4) תקופת חוזה הזכיון, בכפוף להוראות סעיף 3(ב);

(5) סכומי האגרה המרביים או הנוסחה לחישוב הסכומים המרביים של האגרה, והדרך לעירכונם, לפי הענין, בכפוף להוראות סעיף 3(ב);

* נתקבל בכנסת ביום ד' באב התשנ"ה (31 ביולי 1995); הצעת החוק ודברי הסבר פורסמו בהצעות חוק 2396, מיום ג' בניסן התשנ"ה (3 באפריל 1995), עמ' 447.

¹ דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 7, עמ' 173; ס"ח התשנ"ה, עמ' 346.

- (6) תשלום תמורה לבעל הזכיון בשל אי גביית אגרה על ידיו עקב הוראות צו לפי סעיף 8 או עקב אירוע חירום לפי סעיף 9(ב).
5. (א) זכויותיו וחובותיו של בעל הזכיון לפי חוזה הזכיון ניתנות להעברה או לשיעבוד, אולם העברתן או שיעבודן טעונות הסכמה.
- (ב) העברת שליטה בבעל הזכיון טעונה הסכמה מראש של שר האוצר ושר התחבורה; לענין זה, "שליטה" – כהגדרתה בסעיף 1 לחוק ניירות ערך, התשכ"ח-1968.²
6. (א) בעל הזכיון יקבע את סכומי האגרה; סכומי האגרה יכול שייקבעו ביחס למרחק הנסיעה, ויכול שיהיו שונים בשעות מסוימות, בימים מסוימים או בהתאם לסוג הרכב, הכל בכפוף לתנאי חוזה הזכיון ולסכומים המרביים שנקבעו בו.
- (ב) בעל הזכיון יהיה רשאי לתת הנחות או לפטור רכב מתשלום אגרה, הכל לפי אמות מידה שיקבע; אמות המידה יפורסמו בדרך שיוורה שר התחבורה.
- (ג) הודעה על סכומי האגרות ועל כל שינוי בהם תפורסם ברשומות ובדרך נוספת שיוורה שר התחבורה.
7. לבעל הזכיון יהיו נתונות, לענין הפעלת כבישי מנהרות הכרמל, הסמכויות הבאות –
- (1) סמכות של רשות תימרון מקומית כמשמעותה בפקודת התעבורה;
- (2) סמכויות להצבה, להפעלה ולהחזקה של מיתקנים ומכשירים לגביית אגרה.
8. שר הבטחון, בהסכמת שר התחבורה ושר האוצר, רשאי, אם ראה שהדבר חיוני מטעמי בטחון המדינה, להורות בצו כי הנסיעה בכבישי מנהרות הכרמל או בחלקים מהם, תהיה ללא תשלום אגרה לכל כלי הרכב או לכלי רכב מסוימים; צו לפי סעיף זה יהיה בתוקף לתקופה שלא תעלה על שבעה ימים, אלא אם כן הוארך לפי סעיף זה מעת לעת; צו לפי סעיף זה אינו טעון פרסום ברשומות.
9. (א) בעל הזכיון או מי מטעמו לא ימנעו נסיעת רכב בכבישי מנהרות הכרמל אלא בשל אי תשלום אגרה שיש לשלמה לפי חוק זה, או בשל הוראה אחרת לפי פקודת התעבורה החלה גם לענין כבישים אלה.
- (ב) על אף הוראות סעיף קטן (א), לא יגבה בעל הזכיון אגרה ולא ימנע שימוש בכבישי מנהרות הכרמל או בחלקים מהם, אם הורה לו זאת מפקד מרחב של משטרת ישראל, עקב התרחשות של אירוע חירום; הוראה כאמור יכול שתיתן בכל דרך שימצא המפקד לנכון; בסעיף קטן זה, "אירוע חירום" – לרבות תאונת דרכים, פיגוע חבלני ופגעי טבע.
- (ג) שר התחבורה ושר האוצר, בהסכמת שר הבטחון ושר המשטרה, ובאישור הממשלה, יקבעו הוראות באשר לשימוש בכבישי מנהרות הכרמל או בחלק מהם, על ידי רכב של צבא הגנה לישראל ושל משטרת ישראל כשהם בתפקיד, לרבות תשלום בעד הנסיעה בהם.
10. על אף הוראות סעיף 9(א), לא ימנע בעל הזכיון כניסה לכבישי מנהרות הכרמל ולא יעכב או ימנע נסיעה או שהייה בהם של אמבולנס, רכב של משטרת ישראל או של צבא הגנה לישראל, רכב כיבוי שריפות ורכב לטיפול בחומרים מסוכנים של המשרד לאיכות הסביבה, כשהם מפיצים בפנס מיוחד אור מהבהב ומשמיעים אות אועקה בפעמון או בסירנה.

² סי"ח החשכ"ח, עמ' 234; התשנ"ה, עמ' 344.

11. הסתיים חוזה הזכיון, בשל הפרה או בשל סיבה אחרת, קודם לסיום התקופה הקבועה בו, יפעלו שר התחבורה ושר האוצר, באישור הממשלה, למתן זכיון לבעל זכיון חדש, ליתרת התקופה; עד לבחירת בעל זכיון חדש, ולא יאוחר משלוש שנים מן המועד שבו הסתיים כאמור חוזה הזכיון, תהיה הממשלה רשאית לגבות אגרה בשיעורים ובתנאים שלפיהם היה רשאי בעל הזכיון לגבותה.

12. (א) המדינה, בעל הזכיון או מי מטעמם, לפי הענין, רשאים - סמכויות לענין סרבן תשלום

(1) למנוע כניסה לכבישי מנהרות הכרמל ממי שלא שילם אגרה שהוא חייב בתשלומה לפי חוק זה, וכן לעכב את היציאה מהם של רכב שבשלו לא שולמה אגרה כאמור;

(2) לדרוש ממי שלא שילם אגרה כאמור בפסקה (1) לפנות את רכבו מכבישי מנהרות הכרמל לדרך שיוורו לו; לא מילא אחר הדרישה - לגרום לפינוי רכבו ולחייבו בהחזר ההוצאות הכרוכות בכך;

(3) לתבוע ממי שלא שילם אגרה כאמור בפסקה (1) את האגרה שהוא חייב בתשלומה, החזר הוצאות ופיצוי בשל נזק שנגרם.

(ב) שר התחבורה רשאי לקבוע הוראות לענין החזר ההוצאות והפיצוי לפי סעיף קטן (2א) ו-(3).

13. מי שלא שילם אגרה שהוא חייב בתשלומה לפי חוק זה, דינו - הקנס הקבוע בסעיף 62 לפקודת התעבורה לעבירת קנס שבית המשפט דן בה. עונשין

14. אין בהוראות חוק זה כדי לגרוע מהוראות כל דין אחר, ובכלל זה הוראה המסמיכה לפעול לפי כל דין בכל ענין שחוק זה דן בו, אם הפעולה נדרשת - שמירת דינים

(1) למניעת סכנה או נזק, לגוף או לרכוש;

(2) למניעת פגיעה באיכות הסביבה או למניעת נזק לסביבה;

(3) מטעמי בטיחות;

(4) מטעמי בטחון המדינה.

15. הוראות חוק זה יחולו גם על המדינה. דין המדינה

16. שר האוצר ושר התחבורה ממונים על ביצוע חוק זה והם רשאים להתקין תקנות בכל הנוגע לביצועו. ביצוע ותקנות

17. הוראות סעיף 5(ג) לחוק נכסי המדינה, התשי"א-1951³, לא יחולו לענין כבישי מנהרות הכרמל. סייג לתחולה

18. חוק זה יפורסם ברשומות תוך 30 ימים מקבלתו. פרסום ברשומות

אברהם (בייגה) שוחט שר אוצר	ישראל קיסר שר התחבורה
שבה וייס יושב ראש הכנסת	יצחק רבין ראש הממשלה
	עזר ויצמן נשיא המדינה

³ ס"ח התשי"א, עמ' 52; התשמ"ט, עמ' 76.

